

1 jaar corona: 7 ideeën voor een betere toekomst

De doortocht door corona lijkt soms eindeloos, maar laat hem vooral niet zinloos zijn. Een betere toekomst is mogelijk. We bundelen alvast 7 ideeën.

#1 Leren uit de crisis, de kwetsbare (planeet) centraal

In het [interviewboek *Let Us Dream*](#) vertelt **paus Franciscus** over de 3 ‘coronacrisissen’ in zijn eigen leven. Het waren periodes van grote eenzaamheid en verwarring door ziekte (op zijn 21ste), als vreemdeling in Duitsland tijdens (afgebroken) doctoraatsstudies en tijdens zijn overplaatsing naar Córdoba waar hij zich echt in quarantaine voelde. Vooral die laatste crisis deed hem begrijpen dat een je sterker uit zo’n beproeving kan komen. De ideeën die paus Franciscus vandaag uitdraagt, zijn daar gerijpt. Net als zijn geduld. Verandering heeft tijd nodig.

Die horizon is voor hem duidelijk: een samenleving waarin het welzijn van de meest kwetsbare (ook de planeet) centraal staat. Het boek, met als ondertitel *Het pad naar een betere toekomst*, bevat heel wat concrete voorstellen waarvoor de paus zich laat inspireren door veranderingsgezinde wetenschappers, zoals circulaire economie en een universeel basisinkomen.

#2 Hervorm de financiële sector

Financieel adviseur en sociaal ondernemer **David Pitt-Watson**: Van een goed financieel systeem verwachten wij 4 dingen:

1. ons geld veilig bewaren
2. helpen met financiële transacties
3. een manier zoeken om risico’s te delen
4. geld verschuiven van waar het niet dringend nodig is naar waar dat wel het geval is

Deze doelen worden vandaag niet adequaat verwezenlijkt. De kosten lopen buitensporig op, financiële adviseurs geven bewust misleidende informatie aan onwetende spaarders en nemen grote risico’s in plaats van de belangen van spaarders en aandeelhouders te verdedigen.

Stel dat financiële adviseurs bedrijven zouden aanzetten om directeurs en bestuurders aan te duiden die de ontwikkelingsdoelen willen behalen, hoe anders zou de wereld er dan uitzien?

#3 Naar een nieuw sociaal contract met betere herverdeling

Armoede-expert **Bea Cantillon**: Vóór de coronacrisis kon de sociale bescherming de armoede in ons land al niet meer terugdringen. De actieve welvaartsstaat faalt en nieuwe uitdagingen zoals klimaatopwarming, vergrijzing en digitalisering vergroten de sociale ongelijkheid nog meer. Er is dan ook nood aan een nieuw sociaal contract dat de levensomstandigheden van de zwakkeren verbetert. De crisis heeft alvast enkele hoopgevende zaken in gang gezet, waaronder:

- Europa zet 1,8 biljoen euro in voor de Green Recovery Fund, bijvoorbeeld met geld uit een belasting op financiële transacties
- Het Europese mechanisme SURE kan lidstaten financieel helpen bij plotse stijgingen van de overheidsuitgaven die nodig zijn om de werkgelegenheid op peil te houden. Een voorbode van een Europese werkloosheidsverzekering?
- Federale steunmaatregelen voor leefloontrekkers, de toeslag op het Groeipakket en Kinderbijslag; voorbodes van adequate sociale minima en een betere verdeling van de overheidsmiddelen?
- Financiële herwaardering van het zorgpersoneel. Leidt dit tot het ruimer valoriseren van het 'zorgen voor elkaar' en tot betere zorg voor de meest kwetsbaren (ook in de gevangnissen)?

#4 Geluk = goede gewoontes en 'genoeg'

Psychiater **Paul Verhaeghen** (in *Houd afstand, Raak me aan*) • De grootste paradox van onze tijd is dat we het nog nooit zo comfortabel hadden en dat we toch zo neerslachtig zijn. Een van de verklaringen is dat we geïndoctrineerd zijn door morele imperatieven om veel te verdienen en veel te genieten.

De antieke term voor geluk is: goed leven. En dat houdt ook in: moreel goed leven.

Het gaat eigenlijk over het aanleren van goede gewoontes (mores). Een slecht leven, zowel in de morele zin als in de betekenis van ongelukkig, heeft altijd te maken met een teveel of een te wei-

nig. Goed is de juiste maat, met een noodzakelijke afweging binnen de context. **Aristoteles** wist het al: een samenleving die *altijd-meer* dicteert, staat op een hellend vlak van spanningen naar conflicten en oorlog. In dertig jaar hebben wij een maatschappij ontwikkeld waarin wantrouwen de norm is, ellebogenwerk beloond wordt, gezag geen kans meer krijgt en we onszelf en onze leefomgeving aan het verkwisten zijn op een ongeziene manier.

#5 Overheid, neem kunstenaars in dienst

Dichter en hoogleraar **Geert Buelens**: In de culturele sector verdienen enkel de happy few goed geld. De overgrote meerderheid ziet zijn creatieve vrijheid gefnuikt door economische wetmatigheden. En dat ligt heus niet alleen aan inzet of talent. In ruil voor een vast basisinkomen zouden kunstenaars hun talenten ook kunnen inzetten voor het algemeen goed.

Acteurs, regisseurs en schrijvers zouden op grote schaal ingezet kunnen worden om de kinderen te begeleiden die lees- en leerachterstand oplopen.

Ze kunnen hun voorlezen en vooral ook hun verbeelding prikkelen door verhalen te horen, te lezen en ook zelf te schrijven. Muzikanten en beeldend kunstenaars kunnen jongeren begeleiden die de middelen of steun van hun omgeving missen om kunstonderwijs te volgen. Auteurs en fotografen kunnen kopij leveren voor lokale en nationale media die vandaag 101 ideeën maar geen budgetten meer hebben om de crisis in hun gemeenschap te boekstaven.

#6 Bevorder zinbeleving in de zorgsector

Mieke Vandorpe, coach van directies van zorgcentra: Werken doe je niet alleen voor een loon, maar heeft ook te maken met zinbeleving. En dat is zeker het geval in de zorgsector. Werknemers voelen zich sterker als ze de waarden en missie van hun zorgvoorziening kennen en waarderen, als ze weten van waaruit en waarvoor ze doen wat ze doen.

Om die reden pleit ze ervoor dat directies en bestuurders van zorgvoorzieningen vaker en beter (authentiek) uitkomen voor de waarden en missie van hun organisatie, allereerst naar hun eigen werknemers en zorgontvangers maar ook in de media, door goede voorbeelden en verhalen uit de verf te laten komen. Sommige organisaties hebben het niet makkelijk om die drijfveren helder te krijgen. Neem daar de tijd voor en sta er voldoende bij stil. Dat zal de zorg ten goede komen.

#7 Naar een volledig circulaire economie

Econoom **Luc Bouckaert**: Een economie van de hoop is een economie met twee longen: efficiëntie en eerbied voor het leven. Als we enkel met de eerste long blijven ademen, wordt de economie in het beste geval ecologisch gecorrigeerd, maar de logica van groei blijft en dus ook de rooibouw op de planeet. De nu al zieke long raakt overbelast en crasht.

De enige duurzame remedie is een economische logica die de natuur eerbiedigt als waarde op zich. Concreet betekent dit: resoluut kiezen voor circulaire economie. De Duitse architect **Thomas Rau** past het concreet toe voor de bouw: steek bij elk gebouw een *materialenpaspoort*. Zo weet men wanneer er onderhoud moet gebeuren en op welke manier het gebouw uit elkaar kan worden gehaald. Dankzij een publiek online platform kan men de materialen oneindig blijven hergebruiken, omdat ze geregistreerd staan. Dit stimuleert fabrikanten automatisch om te kiezen voor betere ontwerp- en materiaalkeuzes.

Bron: Kerknet.be 17 maart 2021